

Stara slovenska pasma konj

Bohinjski konj

Izvajamo poskus zootehniške karakterizacije pasme bohinjski konj. Zootehniška karakterizacija je sinonim za pasemski standard, ki je zootehniški normativ ter opisuje nastanek in razvoj pasme, njeno zunanost, telesne mere, morfološke in biološke značilnosti ter podatke o najpomembnejših gospodarskih lastnostih.

Raziskava zgodovinskih virov (do leta 1945) o slovenskih lokalnih (avtohtonih in tradicionalnih) pasmah na Oddelku za zootehniko Biotehniške fakultete je postregla z nekaterimi v glavnem neznanimi, a pomembnimi spoznanji. Znova so priklicane v spomin tudi stare slovenske pasme in ena izmed njih je bohinjski konj, ki ga opisujemo v tem sestavku.

Prvo omembo pasme smo našli v knjižici Zgodovina ces. kralj. Kranjske kmetijske družbe s statističnim popisom kmetijstva na Kranjskem, ki jo napisal Bleiweis (1855). Pri opisu konj na Kranjskem je zapisano:

Konji so sploh srednje baze; naj boljji se nahajajo po Goranskem, kjer je nekaj težke plemo bledsko in bohinjsko, zelo znano koroškimi in solnograškimi težkim konjem za vprego, se dosti slevilo. Sledeje leta pa se je to plemo po drobnostnih žebih izverglo, ter je oslabele.

Kmetijske in rokodelske novice (1872) pišejo, da je bohinjski konj visok, širok in močan, da bi Triglav pretegnil, in ga je veselje gledati. Naslednje leto (1873) pa, da so tudi bohinjski konji že tako imenitni, da jih koroški gospodarji radi drago plačujejo.

Pirc (1920) je v Kmetovalcu objavil sestavek Star bohinjski konj.

Tudi v Bohinju je doma težki noriški konj, vendar je bil star bohinjski konj drugačen nego je danes. Star bohinjski konj je bil sicer velik in trpežnih močah, toda ne predebelih kosti in je imel drobnejši vrat ter pošinjen križ.

O nastanku bohinjskega konja meni:

Zo v pričetku prejšnjega stoletja smo imeli državne žrebčarske postaje in med drugimi tudi eno na Bledu. V žrebčarski postaji na Bledu pa niso imeli noriških žrebcev, ki so jih takratni mogotei smatrali kot nekaj „gmejnega“, ampak imeli so ograke žrebce iz državne žrebčarne v Mezőhegyes.

Po teh ogrskih žrebcih je dobil bohinjski konj svojo stalno obliko in je bil nekaj posebnega.

Star bohinjski konj je bil živahen, imel tje kosti iz železa in bil je kakor ustvarjen za strme in razdrapane bohinjske planine, kjer se ni rad družil z govedo ter se je rajše pasel v visokih skalnatih konjskih vrhovih. Bil je pravi „hrbolazec“, no pa pital noričan, ki je bolj prikladen samo za nedoljsko izleto na nizke gore. Star bohinjski konj se je v hribih malokdaj ponesečil, a sedanjemu se pa pripeti mnogo nesreč. Nekdanje bohinjske pasme konj je ušel pozimi po ledeni stezi od doma čez Komarčo na Ovčarijo, sedajni bohinjski bi se na tem potu poleti desetkrat v globočino nrekneli.

Žrebčarske postaje v Bohinju so dobivale najtežje noričane in danes je izginil stari bohinjski konjski rod in na njegovo mesto je stopil pital pingavec, ki gleda vnanosti na premovalnih marsikatero leto poseka poljanske konje v Lescah.

Kramer (1887) piše, da se je od noriškega (zgornejstajerskega) konja zaplodili težki koroški in menda tudi bohinjski, ki sta bila nekaj imenitna težka konja.

Opis bohinjskega konja končajmo z zapisom Novaka (1970).

na Goranskem je bil bohinjski konj poselna zvest alpskega konja in je postal stali premeren za tovornjake ter za pale v gorah. Odkrival se je po velikih močnih kosteh, drobnejšem vratu in pošinjenem križu.

Andrej Šalehar, prof., dr., zaslužni profesor,
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,
Oddelek za zootehniko

VIRI

BF Stimulator

BIO foto STIMULATOR
učinkovito pomaga

- pri zdravljenju vnetij tetiv, kosti, sklepov, kopit
- pri krčih in napetostih v mišicah
- pri obolenjih dihal in sinusnih vnetjih
- pri virusnih, bakterijskih, glivičnih in parazitskih obolenjih
- pri oslabelem delovanju notranjih organov
- pri splošni zmanjšani odpornosti in utrujenosti organizma
- pri zdravljenju različnih poškodb, oteklin, ran, udarnin

BF Stimulator lahko naročite na:
VOTAN d.o.o., Teslova 30, Ljubljana,
tel.: 070 304 682;
na voljo že v nekaterih specializiranih prodajalnah.
Sprejemamo tudi naročila za posebne izvedbe in velikosti
ter za posebne potrebe veterinarskih postaj.
Dodatne informacije o svetlobni terapiji preko visoko
svetilnih diod najdete na spletni strani:
<http://www.votan.si>

VOTAN
votan.d.o.o.

Bleiweis, J. Zgodovina ces. kralj. Kranjske kmetijske družbe s statističnim popisom kmetijstva na Kranjskem. Ljubljana, 1855, 32 strani.
Iz Bohinja. 31 (1873) 4, str. 31, Kmetijske in rokodelske novice.
Iz Bohinja na sv. Lukeža dan. 30 (1872) 44, str. 352–353, Kmetijske in rokodelske novice.
Kramer, Ernest. Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk. Trst 1887, 245 strani.
Novak, Vilko. Živinoreja. B V: Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. Zgodovina agrarnih panog. Ljubljana 1970, str. 343–394.
Pirc, Gustav. Star bohinjski konj. 37/1920 št. 4, str. 49, Kmetovalce.